

Succesvol bezoek aan Landgoed De Bijvanck

Het Verspreidingsonderzoek Amfibieën en Reptielen is een leuke bezigheid. Zit een soort of soorten nog in bepaalde regio (10x10 km-hok)? Soms is het slechts zaak om op het juiste moment naar het betreffende 10x10 km-hok te rijden.

De kaartmodule (<https://www.ravon.nl/Doe-mee/Tellen/Reptielen/Zoek-een-soort/Kaartmodule>) laat zien in welke kilometerhokken de soort in het verleden is gezien om de zoektocht wat te verfijnen. Een mooi steuntje in de rug! Er zijn soort-gebiedscombinaties die voor wat meer uitdaging zorgen. Hok 200-430 in Gelderland (tussen Beek en Didam) is zo'n hok. Hier mag gezocht worden naar poelkikker, meerkikker, gladde slang en levendbarende hagedis. Van de levendbarende hagedis zijn uit dit hok zes waarnemingen bekend. Vier waarnemingen stammen uit 1994, één tot twee kilometer ten zuiden van het Landgoed in Duitsland. Op Nederlands grondgebied, op landgoed De Bijvanck, zijn slechts twee waarnemingen bekend (respectievelijk 1985 en 2016). Die meest recente waarneming was voorzien van enkele foto's. Dat geeft de herpetoloog hoop! Dit hok is dus notoir lastig te actualiseren. Elke keer als ik (Tariq) naar de kaartmodule kijk beloof ik mijzelf plechtig dit jaar echt te gaan kijken. Immers, ik woon redelijk in de buurt en rij er regelmatig langs. Maar ja, het voorjaar en de zomer is druk en zo is er weer een jaar voorbij.

Gerrit Kolenbrander, oud-regiocoördinator Gelderland, kent het landgoed op zijn duimpje en houdt altijd een oogje in het

zeil voor dit zorgenkindje onder de Nederlandse hagedissen. Maar helaas, ook hij had nog geen geluk. Tot donderdag 12 juni 2025. Ik had Gerrit al een poos niet live gezien, dus we maakten een afspraak om bij te praten. Dit was onze kans, we gaan De Bijvanck proberen! Het weer was niet aan onze zijde. Het zou 28 graden kunnen worden. Dus vroeg afspreken (9 uur) en hopen op het beste. Het moest zo zijn, na slechts een kwartiertje zoeken hadden we twee levendbarende hagedissen te pakken. De dieren zaten langs een bosrandje te zonnen. Gewoon langs een wandelpad, waar een paar struikheideplanten, dood hout en flinke pollen pijpenstro een mooi randje vormden. Omdat dit bosrandje op een viersprong lag was er net wat meer zoninstraling dan elders langs het pad. We waren allebei euforisch!

Daarna een vrij groot deel van de rest van het landgoed afgezocht. Diverse mooie plekjes, maar het was helaas al te warm geworden. We liepen nog wel tegen een informatiebord aan waar een beeld werd geschetst van het landgoed omstreeks het jaar 1300. Grotendeels (natte) heide. Ook rond 1870 was er nog veel heide te vinden en stond het terrein in contact met wat nu het Wehlse Bos is in het noorden, en het Bergherbosch in het oosten. In het Bergherbosch lijkt de soort nagenoeg verdwenen, in het Wehlse Bos is de levendbarende hagedis nog wel aanwezig (zo bleek later in de middag nog toen ik een hagedis vond in het zuidelijkste deel van dit bos).

Zo zie je maar weer, de aanhouder wint! Hopelijk blijft de soort nog lang op het landgoed aanwezig. Zeker met wat maatwerk, zoals op reptielen gericht bosrandbeheer, zoninstraling op de wandelpaden behouden en wat houtstapels/rillen aanleggen, zou dat toch moeten lukken. Volgende keer gladde slang – een mens mag dromen...

Tariq Stark & Gerrit Kolenbrander